

Įsakymas netenka galios 2006-05-26:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-236](#), 2006-05-17, Žin., 2006, Nr. 59-2103 (2006-05-25), i. k. 106301MISAK00D1-236

Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo

Suvestinė redakcija nuo 2002-06-22 iki 2006-05-25

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [14-523](#); Žin. 2002, Nr. [28-0](#), i. k. 101301MISAK00000624

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

**DĖL VANDENŲ TARŠOS PAVOJINGOMIS MEDŽIAGOMIS MAŽINIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2001 m. gruodžio 21 d. Nr. 624

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vandens įstatymo (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#)) 22, 27, 29 ir 31 straipsniais, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#)) 12 straipsniu:

1. T v i r t i n u Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo taisykles (pridedamos).

2. P a v e d u regionų aplinkos apsaugos departamentams kontroliuoti, kad Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo taisyklių būtų laikomasi:

2.1. nuo 2004 m. sausio 1 d. išduodant gamtos išteklių naudojimo (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimus objektams, kurių projekcinė dokumentacija suderinta (sąlygos išduotos) iki šio įsakymo įsigaliojimo. Iki 2004 m. sausio 1 d., šiems objektams pageidaujant, laikinai taikyti normatyvus, kurie buvo suderinti projektavimo metu arba nustatyti gamtos išteklių naudojimo leidimuose;

2.2. nuo įsakymo įsigaliojimo dienos planuojant (projektuojant) naujus objektus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [267](#), 2002-05-22, Žin., 2002, Nr. 62-2533 (2002-06-21), i. k. 102301MISAK00000267

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 624

VANDENŲ TARŠOS PAVOJINGOMIS MEDŽIAGOMIS MAŽINIMO TAISYKLĖS**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo taisyklių (toliau – Taisyklių) paskirtis – nustatyti vandens apsaugos priemonės nuo taršos tam tikrais teršalais ar jų grupėmis, kurie kelia pavojų vandens aplinkai. Taikomomis priemonėmis siekiama mažinti ir palaipsniui nutraukti tokių teršalų išleidimą į gamtinę aplinką.

2. Taisyklėse nustatyti reikalavimai atitinka Europos Bendrijų Tarybos direktyvos 76/464/EEB dėl tam tikrų į Bendrijos vandenį išleidžiamų pavojingų medžiagų keliamos taršos reikalavimus ir iš dalies perkelia Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos Nr. 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje, nuostatas.

3. Vandenų apsaugai nuo taršos Taisyklių priede nurodytomis medžiagomis taikomi šie reikalavimai:

3.1. būtina inventorizuoti šių medžiagų išleidimus su nuotekomis;

3.2. šias medžiagas draudžiama išleisti su nuotekomis be nustatyta tvarka išduoto leidimo;

3.3. šių medžiagų leidžiamos koncentracijos išleidžiamose nuotekose turi būti nustatomos taip, kad nebūtų viršytos didžiausios leidžiamos koncentracijos priimančiame vandens telkinyje;

3.4. naudojant šias medžiagas, kur tai įmanoma, turi būti taikomas geriausio prieinamo gamybos būdo principas;

3.5. Taisyklių priedo A dalyje išvardytoms medžiagoms turi būti rengiami ir įgyvendinami prioritetinių medžiagų išleidimų mažinimo planai ir jų pagrindu išduodami ar atnaujinami gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimai.

4. Taisyklėse nustatytų priemonių taikymas yra tik vienas iš etapų, siekiant mažinti vandenų taršą priede išvardytomis medžiagomis ir palaipsniui nutraukti taršą šio priedo A dalyje išvardytomis medžiagomis.

5. Taisyklėse vartojamos šios sąvokos:

5.1. *gamybinės nuotekos* – nuotekos, susidarančios gamybos proceso metu, kurios nepriskiriamos prie buitinių ar paviršinių (lietaus) nuotekų;

5.2. *pavojingos medžiagos* – Taisyklių priede išvardytos medžiagos ar jų grupės, kurių išleidimas su nuotekomis ar kitoks jų pateikimas į gamtinę aplinką turi būti mažinamas;

5.3. *pavojingų medžiagų naudojimas* – bet kuri veikla, susijusi su pavojingų medžiagų vartojimu, gamyba, perdirbimu, susidarymu ar tvarkymu (įskaitant ir nuotekų, užterštų pavojingomis medžiagomis, valymą);

5.4. *tarša* – žmogaus vykdomas medžiagų ar energijos tiesioginis ar netiesioginis išleidimas į vandenį, dėl ko gali kilti pavojus žmonių sveikatai arba/ir padaroma žala vandenų ekosistemoms, pakenkiama ar kitaip trukdoma teisėtam vandens naudojimui;

5.5. *didžiausia leidžiama koncentracija vandens telkinyje* – pagal šias Taisykles ir/arba pagal kitus teisės aktus nustatyta didžiausia leidžiama tam tikro teršalo ar teršalų grupės koncentracija vandenyje, nuosėdose ar biotoje, kurios negalima viršyti, norint apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką;

5.6. *didžiausia leidžiama koncentracija nuotekose* – pagal šias Taisykles ir/arba kitus teisės aktus nustatyta didžiausia leidžiama teršalo koncentracija nuotekose;

5.7. *didžiausia leistina tarša* – per tam tikrą laiką leidžiamas su nuotekomis išleisti teršalo kiekis, apskaičiuotas pagal nuotekų užterštumo normas ir išleidžiamų nuotekų kiekį arba pagal nuotekų surinktuvo (priimančio vandens telkinio) sklaidą. Didžiausia leistina tarša prireikus gali būti išreikšta teršalo kiekiu, tenkančiu gaminio arba žaliavos vienetui;

5.8. *ribinės vertės* – didžiausia leidžiama teršiančios medžiagos koncentracija nuotekose ir/arba didžiausia leistina tarša, kurių negalima viršyti. Pavojingų medžiagų ribinės vertės nustatomos taške, kuriame teršalai išleidžiami iš įmonės. Kai pavojingos medžiagos išleidžiamos su nuotekomis į nuotekų surinkimo sistemą, nustatant ribines vertes, leidžiama atsižvelgti į bendrų nuotekų valymo įrenginių veiksmingumą, įskaitant nuotekų praskiedimo laipsnį, jeigu tai nepažeidžia kitų aplinkosaugos reikalavimų nuotekoms tvarkyti;

5.9. *esama įmonė* – įmonė, kuri pradėjo veiklą iki šių Taisyklių įsigaliojimo;

5.10 *nauja įmonė* – įmonė, kuri pradeda veiklą po šių Taisyklių įsigaliojimo, arba esama įmonė, kurioje po šių Taisyklių įsigaliojimo atliktas ūkinės veiklos pakeitimas, dėl ko pakito Taisyklių priede nurodytų medžiagų naudojimas.

6. Šios Taisyklės privalomos visiems fiziniams ir juridiniams asmenims, kurių veikla susijusi su pavojingų medžiagų naudojimu. Taisyklių taikymas neatleidžia veiklos vykdytojų nuo pareigos laikytis kitais teisės aktais nustatytų aplinkosaugos reikalavimų nuotekoms tvarkyti.

II. PAVOJINGŲ MEDŽIAGŲ INVENTORIZAVIMAS

7. Fiziniai ir juridiniai asmenys, išleidžiantys nuotekas, privalo nustatyti, kiek ir kokių pavojingų medžiagų išleidžiama su nuotekomis. Šis reikalavimas taikomas ir asmenims, išleidžiantiems iš kitų objektų (abonentų) surenkamas nuotekas.

8. Pavojingos medžiagos išleidžiamose nuotekose inventorizuojamos pagal jų naudojimą. Fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie naudoja Taisyklių priede nurodytas medžiagas, turi nustatyti tokių medžiagų patekimo į nuotekas galimybes ir kiekius, pavyzdžiui, visam gamybos procesui turi būti sudarytas tokių medžiagų masių balansas (t. y. nuo jų – kaip žaliavos – patekimo į gamybos procesą, medžiagos cirkuliacijos gamybos proceso metu bei tos medžiagos kiekio apskaitos gaminiuose ir gamybos atliekose) ar kitokiu būdu.

III. LEIDIMAI IŠLEISTI PAVOJINGAS MEDŽIAGAS

9. Juridiniai ir fiziniai asmenys, kurie nuotekoms išleisti privalo gauti gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimą, kai nuotekose yra pavojingų medžiagų, privalo jas nurodyti paraiškoje leidimui gauti. Gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidime įrašomos pavojingų medžiagų didžiausios leidžiamos koncentracijos, neviršijančios Taisyklių priede nustatytų ribinių verčių.

Veiklos vykdytojai turi laikytis priede nurodytų reikalavimų ir tais atvejais, kai leidimas nuotekoms išleisti nereikalingas.

10. Juridiniai ir fiziniai asmenys, prieš išleisdami į nuotekų surinkimo sistemas nuotekas, kuriose yra pavojingų medžiagų, turi gauti vandens naudotojo, eksploatuojančio nuotekų surinkimo sistemą, rašytinį sutikimą (sutartis, techninės sąlygos), kuriame nurodomos nuotekų išleidimo sąlygos, atitinkančios Taisyklių priede nustatytus normatyvus nuotekoms į surinkimo sistemas išleisti. Vandens naudotojas turi teisę savo abonentams nustatyti griežtesnius reikalavimus, jeigu Taisyklių priede nustatyti reikalavimai nuotekoms į surinkimo sistemas išleisti neleidžia pasiekti reikalavimų, nustatytų vandens naudotojui išduotame leidime. Vandens naudotojas turi teisę nustatyti laisvesnius reikalavimus Taisyklių priedo B dalyje nurodytoms medžiagoms, jeigu vandens naudotojas užtikrina jam keliamų aplinkosauginių reikalavimų laikymąsi (nuotekų išleidimui, dumblo tvarkymui).

11. Pavojingoms medžiagoms išleisti leidimo nereikia (paraiškoje leidimui gauti nenurodomos), kai jų koncentracija išleidžiamose nuotekose yra daugiau kaip 5 kartus mažesnė už Taisyklių priede nurodytas ribines vertes.

12. Atvejais, kai pagal gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimo išdavimo sąlygas išleidžiamų su nuotekomis pavojingų medžiagų ribinės vertės privalo būti nustatomos geriausio prieinamo gamybos būdo pagrindu, priede nurodytos pavojingų medžiagų ribinės vertės taikomos kaip minimalūs reikalavimai.

13. Gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimo dalis, kurioje nustatomos sąlygos pavojingoms medžiagoms išleisti, ne rečiau kaip kas 4 metai turi būti peržiūrima ir atnaujinama.

14. Pavojingų medžiagų normos nuotekose paprastai nustatomos nuotekų ištekėjimo iš įmonės vietoje. Tačiau tais atvejais, kai pavojingoms medžiagoms pašalinti įmonės nuotekų valymo įrenginiai yra už įmonės teritorijos ribų, didžiausios leidžiamos koncentracijos nustatomos nuotekų ištekėjimo iš valymo įrenginių vietoje.

V. VANDENŲ TARŠOS PAVOJINGOMIS MEDŽIAGOMIS MAŽINIMO PROGRAMOS

15. Veiklos vykdytojai, kuriems pavojingoms medžiagoms išleisti reikia gauti gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimą, paraiškoje leidimui gauti pateikia vandenų taršos pavojingomis medžiagomis, nurodytomis priedo A dalyje, mažinimo programas.

16. Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programa pateikiama kartu su gamtos išteklių taupymo ir atliekų mažinimo planu, kuris rengiamas pagal gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimų išdavimo taisyklės (tvarką).

17. Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programoje turi būti bent šios dalys:

- 17.1. ūkinėje veikloje naudojamų pavojingų medžiagų sąrašas ir kiekiai;
- 17.2. ūkinėje veikloje naudojamų pavojingų medžiagų masių balansas;
- 17.3. pavojingų medžiagų išleidimo su nuotekomis kontrolės priemonės;
- 17.4. planuojamos priemonės pavojingų medžiagų išleidimui sumažinti per gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimo galiojimo laikotarpį.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Pagal šių Taisyklių reikalavimus taikomos priemonės neturi didinti vandens ir kitų aplinkos komponentų taršos.

19. Ėminiai nuotekų kontrolei turi būti imami tose nuotekų išleidimo vietose, kuriose nustatytos išleidžiamų su nuotekomis pavojingų medžiagų ribinės vertės. Nuotekų ėminiai imami pagal LST EN 2:1999 standartą.

20. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis
mažinimo taisyklių priedas
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2002 m. gegužės 22 d.
įsakymu Nr. 267 patvirtinta redakcija)

VANDENS APLINKAI PAVOJINGŲ MEDŽIAGŲ DIDŽIAUSIOS LEIDŽIAMOS KONCENTRACIJOS (DLK)

Šio priedo „A“ dalyje pateikiamas sąrašas pavojingų medžiagų, kurias Europos Sąjungos Komisija pasiūlė laikyti prioritetinėmis medžiagomis, įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus.

Šio priedo „B“ dalyje pateikiamas sąrašas vandens aplinkai kenksmingų medžiagų, kurios yra svarbios Lietuvai.

Medžiagų grupės pavadinimas	Medžiagos pavadinimas	Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos registracijos numeris CAS	DLK, mg/l į nuotekų surinkimo sistemą	DLK, mg/l į gamtinę aplinką	DLK, µg/l vandens telkinyje- priimtuve
„A“ dalis					
Aromatiniai angliavandeniliai	Benzenas	CAS 71-43-2	0,8	0,04	2
Halogeninti angliavandeniliai	C10-13-chloralkanai ¹ ,	CAS 85535-84-8	0,04	0,0002	0,01
	Metilenchloridas (Dichlormetanas)	CAS 75-09-2	4	0,2	10
Halogeninti aromatiniai angliavandeniliai	Brominti difenileteriai ¹	–	–	–	–
	Pentabrombifenilo eteriai ²	CAS 32534-81-9	–	–	0,1
	Pentachlorbenzenas	CAS 608-93-5	0,012	0,0006	0,03
Metalo junginiai	Švinas ir jo junginiai	CAS 7439-92-1	0,5	0,1	5
	Nikelis ir jo junginiai	CAS 7440-02-0	0,5	0,2	10
Alavo organiniai junginiai	Tributilalavo junginiai	CAS 688-73-3	0,0004	0,00002	0,001
	Tributilalavo – katijonai	CAS 3664-73-3	0,0004	0,00002	0,001
Poliaromatiniai angliavandeniliai	Antracenas	CAS 120-12-7	0,004	0,0002	0,01
	Benz (a)pirenas	CAS 50-32-8	0,02	0,001	0,05
	Benz (b)fluoroantenas	CAS 205-99-2	0,016	0,0008	0,04
	Benz (g. h. i.)perilinas	CAS 191-24-2	0,012	0,0006	0,03
	Benz (k)fluoroantenas	CAS 207-08-9	0,016	0,0008	0,04
	Fluoroantenas	CAS 206-44-0	0,12	0,006	0,3
	Inden (1,2,3-cd)pirenas	CAS 193-39-5	0,016	0,0008	0,04
	Naftalenas	CAS 91-20-3	0,4	0,02	1
Pesticidai ³	Alachloras	CAS 15972-60-8	–	–	0,01
	Atrazinas	CAS 1912-24-9	–	–	1
	Chlorfenvinfosas	CAS 470-90-6	–	–	0,01
	Chlorpyrifosas	CAS 2921-88-2	–	–	0,0001
	Diuronas	CAS 330-54-1	–	–	0,1
	Endosulfanas	CAS 115-29-7	–	–	0,001
	Endosulfan (alfa-)	CAS 959-98-8	–	–	0,001
	Izoproturonas	CAS 34123-59-6	–	–	0,32
	Simazinas	CAS 122-34-9	–	–	1
	Trifluralinas	CAS 1582-09-8	0,04	0,002	0,1
Fenoliai	Nonilfenoliai ¹	CAS 25154-52-3	–	–	–
	4-(para)-nonilfenolis,	CAS 104-40-5	0,4	0,02	1
	Oktilfenoliai ¹	CAS 1806-26-4	–	–	–

	Para-tret-oktylfenolis	CAS 140-66-9	0,4	0,02	1
Ftalatų esteriai	Di(2-etilheksil)ftalatas	CAS 117-81-7	0,04	0,002	0,1
„B“ dalis					
Metalai	Chromas-bendras	CAS 7440-47-3	0,5	0,5	10
	Chromas-šešiavalentis		0,2	0,1	1
	Varis	CAS 7440-50-8	1	0,1	10
	Alavas	CAS 2406-52-2	–	1	–
	Cinkas	CAS 7440-66-6	3	0,4	100
	Vanadis	CAS 7440-62-2	–	2	–
	Aliuminis	CAS 7429-90-5	–	0,5	–
	Arsenas	CAS 7440-38-2	0,15	0,05	–
Kitos medžiagos	Bendras azotas		–	30	2500
	Nitritai (NO ₂)		–	1	100
	Nitratai (NO ₃)		–	100	10000
	Amonio azotas (NH ₄ -N)		–	5	500
	Bendras fosforas		–	4	100
	Fosfatai (PO ₄)		–	–	200
	Cianidai		0,5	0,1	–
	Chloras (aktyvusis)		0,6	0,6	–
	Chloridai		–	500	300 000
	Fluoridai		10	8	–
	Sulfidai		2	0,5	–
	Sulfatai		500	300	100 000
	Sintetinės veiklios paviršinės medžiagos (anijoninės)		10	1,5	–
	Sintetinės veiklios paviršinės medžiagos (nejoninės)		15	2	–
	Naftos angliavandeniliai (iš viso)		10	1	50
	Fenoliai		3	0,2	1
	Riebalai		50	1	–

Paaškinimai:

¹Medžiagų grupė.

²Ribinės vertės dar nenustatytos dėl duomenų apie toksiškumą trūkumo. Preliminari ribinė vertė (DLK) į nuotekų surinkimo sistemą – 0,04 mg/l.

³Pesticidai paprastai patenka į vandenį iš išsklaidytų taršos šaltinių, dėl to ribinės vertės nuotekose nenustatomos.

Priedo pakeitimai:

Nr. [267](#), 2002-05-22, Žin., 2002, Nr. 62-2533 (2002-06-21), i. k. 102301MISAK00000267

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [267](#), 2002-05-22, Žin., 2002, Nr. 62-2533 (2002-06-21), i. k. 102301MISAK00000267

Dėl kai kurių aplinkos ministro įsakymų, reglamentuojančių nuotekų tvarkymą, dalinio pakeitimo